

NATAŠA BUDNA

GROHARJEVA SLIKARSKA KOLONIJA

Spomladi 1992 smo v Zgodovinskem arhivu Ljubljana Enota Škofja Loka prevzeli gradivo Groharjeve slikarske kolonije, ki je nastajalo med leti 1964 in 1979 in so ga doslej hranili v Loškem muzeju. Gradivo obsega zapisnike sej upravnega odbora Groharjeve slikarske kolonije, korespondenco med odborom in slikarji, programe posameznih kolonij, sezname udeležencev, slikovno, časopisno in finančno dokumentacijo ter kataloge in vabila. Gradivo je zanimivo, prikazuje dogajanja v ozadju, težave in napore organizatorjev, drobne že pozabljene dogodke, ki bi si jih udeleženci ob pregledovanju zapuščine spet priklicali v spomin. Namen članka je predstaviti Groharjevo slikarsko kolonijo kot »mega« kulturni dogodek v Škofji Loki in kolonijo kot splet bolj in manj simpatičnih dogodkov.

Na polovici 60-ih let je bilo kulturno življenje v Škofji Loki pestro. V okviru DPD Svoboda so delovali godba na pihala, ki je v sodelovanju s Turističnim društvom poleti prirejala promenadne koncerte, lutkovna in folklorna sekcija, orkester, ki je po l. 1968 nastopal samo še na nekaterih proslavah. Društvena glasbena šola in knjižnica sta se v tem času profesionalizirali, gledališka sekcija je l. 1965 postala samostojno Loško gledališče.

Leta 1963 so začeli Škofjeločani uresničevati zamisel o poletnih kulturnih prireditvah iz 50-ih let. Prve Škofjeloške poletne prireditve (ŠPP) so bile v celoti posvečene spominu Ivana Tavčarja ob 40. obletnici njegove smrti. Na Visokem je bila uprizorjena Visoška kronika, na grajskem vrtu v Škofji Loki Cvetje v jeseni. V tednu dni so se zvrstili klubski večer, folklorni in koncertni nastop, literarni večer. Naslednje leto je že kazalo na propad komaj začelih prireditev, vendar se je nazadnje vse dobro izteklo. Leto 1964 je bilo leto nekaterih pomembnih obletnic, ki so jim bile prireditve posvečene: 400-letnici Shakespearovega rojstva, 85-letnici rojstva Cvetka Golarja in 20-letnici Škofjeloškega odreda. V nekoliko zgodnejšem terminu (od 21. julija do 21. avgusta) so tega leta uprizorili Cvetje v jeseni in Županovo Micko ter odlomke Shakespearovih del Sen kresne noči, Romeo in Julija, Othelo ter Hamlet. Tretje in zadnje ŠPP leta 1965 so bile posvečene dvajseti obletnici osvoboditve. Prireditve so odprli s partizanskim večerom. V mesecu dni se je zvrstilo 15 predstav na grajskem dvorišču in 4 v grajski kapeli. Janko Krek je v poročilu o teh zadnjih ŠPP (Loški razgledi 1965) nakazal finančne probleme, zaradi katerih prireditev naslednjega leta ni bilo več.

Začetek Groharjeve slikarske kolonije

Zamisel o Groharjevi slikarski koloniji (GSK) se je rodila že v času ŠPP; gledališkemu delu prireditev so hoteli dodati še slikarskega z občasnimi razstavami v grajski galeriji.¹ Ideja je iz mesteca Ečka v Vojvodini, kamor

Ivan Grohar na naslovnici LR 1967, spomenik v Škofji Loki, delo akademskega kiparja Toneta Logondra.

so odhajali v kolonijo naši slikarji. Priprave so potekale od leta 1964, ko je bil napisan osnutek statuta.² Namen GSK naj bi bil nadaljevati tradicijo slovenskih impresionistov.³

Uradno je bila kolonija ustanovljena na pobudo skupine občanov, sredstva je prispevala občinska skupščina. Ustanovitelj je bilo Turistično društvo Škofja Loka.

Bistveni namen kolonije naj bi bil soočiti slikarje z delom v naravi, ki odpira številne probleme, neznane ateljejskemu delu, in obenem pomeni »... *povratek k skupnemu jeziku med ljudmi* ...« torej bolj obrat k človeku kot k naravi.⁴

Ideja je bila uresničena leta 1967. Naslednje leto je kolonija prerasla okvire Turističnega društva in se osamosvojila.⁵

Upravni odbor

V njem je bilo šest predstavnikov: iz občinskega sveta za kulturo, občinske socialistične zveze, zveze kulturno-prosvetnih društev, občinskega sindikalnega sveta, ugledni javni in kulturni delavec in predstavnik Društva slovenskih likovnih umetnikov (DSLJU). Mandat odbora je trajal štiri leta. Imenoval ga je ustanovitelj: prvo leto je formalno deloval v okviru Turističnega društva, medtem ko je bil v tehnično organizacijskem pogledu tesno povezan z Loškim muzejem, pozneje pa ga je potrjevala skupščina občine Škofja Loka. Zadolžen je bil za organizacijo kolonije – od povabil umetnikov, njihovega sprejema in nastanitve, do razpisa tem, podelitev nagrad, postavitve razstav in odkupa umetniških del.⁶

Predsednik je bil od prve kolonije do leta 1978 slikar Ive Šubic, tajnik Andrej Pavlovec, ravnatelj Loškega muzeja, in blagajnik Savo Šink, direktor Službe družbenega knjigovodstva. Leta 1978, ko je GSK spremenila značaj, je bil imenoval nov odbor: predsednik je postal slikar Berko Berčič, blagajnik pa Andrej Perko iz LTH. Tajnik je ostal Andrej Pavlovec.

V odboru so bili v različnih letih še: pisatelj Lojze Zupanc, Ciril Jelovšek, akademski slikar Franc Novinc, umetnostni zgodovinar France Štukl, Jože Stanonik, Pavle Florjančič iz Gorenjske predilnice, Janez Thaler in akademski slikar Herman Gvardjančič.

Način dela kolonije

Upravni odbor je razpisoval teme posameznih kolonij. Povabljeni umetniki so slikali v Škofji Loki in okolici. Čas trajanja kolonije naj bi bil, po osnutku statuta, vezan na ŠPP (od 15. julija do 15. avgusta); pozneje so termin prestavili za več kot mesec dni nazaj. Prva kolonija⁷ (1967) se je

Žig Groharjeve slikarske kolonije.

začela 22. julija in je potekala do 6. avgusta. Od leta 1971 se je začetek ustalil na prve dni julija (med 5. in 7.). Tudi dolžina ni bila enaka kot v osnutku statuta – namesto mesec dni je trajala le dva tedna. Leta 1970 so ugotovili, da bi morali že v začetku naslednjega leta (februarja) organizirati zimsko kolonijo, »ker marsikaterega slikarja mika zimski pejzaž«. ⁸ Že ob razstavi 2. GSK leta 1969 je Zdravko Krvina dejal, da bodo skušali prenesti čas srečanj tudi v druge letne čase (»... – kako čudovita bi bila primerjava Groharjeve Škofje Loke v snegu z deli slikarjev, ki bi prav tako nastala pozimi!«). ⁹

Če zimske kolonije ne bi bilo, bi predstavili delo poletne kolonije v Poljane, Sorico ali morda v Žiri. Dve leti (1971 in 1972) je bila kolonija tako v Poljanah, nato spet v Škofji Loki. Zadnja kolonija je bila v Sorici. Zimske kolonije niso več omenjali.

Razstave slikarskih izdelkov so bile v času naslednje kolonije. Na njih so se morali predstaviti vsi udeleženci vsaj z dvema slikama. Umetniška dela so morala biti popolnoma opremljena. Eno delo je pripadlo organizatorju. Andrej Pavlovec je že po prvi koloniji spoznal, da »slikarji s svojimi deli vrnejo gostitelju še enkrat več, kot znašajo stroški kolonije.« ¹⁰ Leta 1970 so ugotovili, da bi bilo koristno organizirati tekoče razstave risb, skic in slik na Loškem gradu, v Kranju ali kakem drugem kraju. Obenem se je že kazal problem prostora za stalno razstavo, saj se je število podarjenih slik vsako leto povečalo za 10 do 15 del.

Ob vsaki razstavi je izšel katalog, za katerega je sredstva prispeval pokrovitelj (delovne organizacije iz loške občine, npr. Nama).

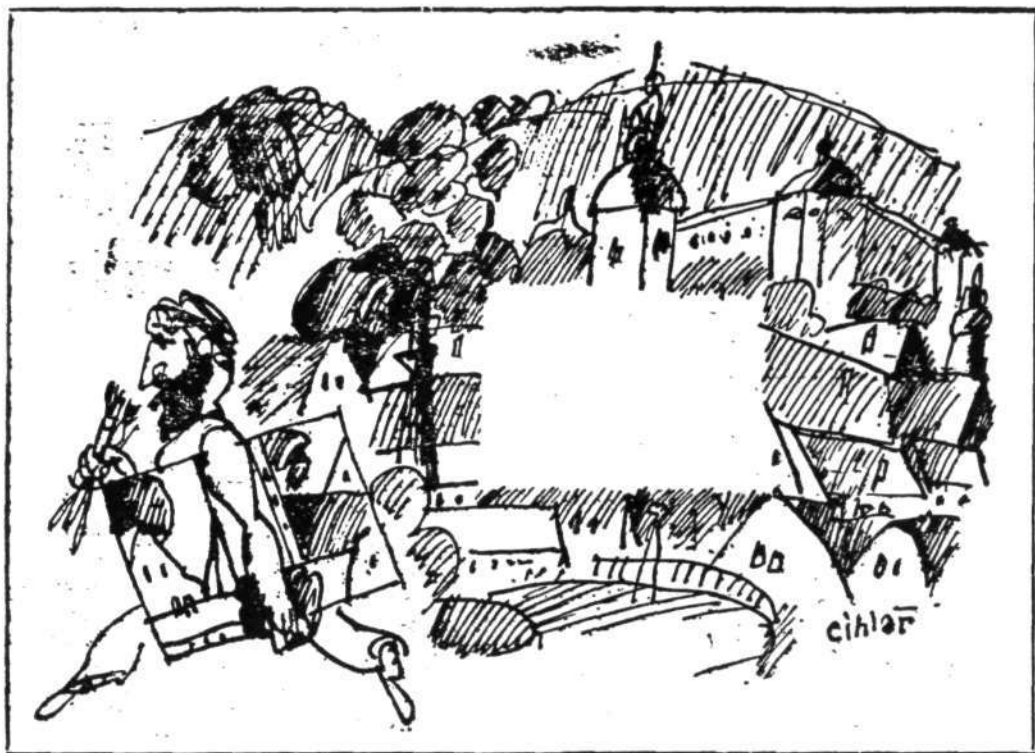
Že pred letom 1975 je odbor skušal najti nove oblike dela kolonije, »ki bi delo slikarjev še bolj približalo delovnemu človeku«. ¹¹ V mislih so imeli organizacijo kolonije vsako drugo leto po načinu ex tempore. Novosti so načrtovali ob deseti obletnici ustanovitve kolonije. Nekaj let pozneje (1978) so ugotovili, da je dotedanja oblika dela preživeta. Toda niso se več odločili za ex tempore, ampak za grafično kolonijo (prvo v Jugoslaviji). Šlo je za »reševanje ugleda kolonij na sploh in za vsebinsko reševanje (GSK, op. p.)«. ¹² Ker grafiki potrebujejo več časa kot slikarji, bi morali kolonijo podaljšati na tri tedne. Grafikom ni bilo treba več poklanjati enega od del, ampak ga je organizator odkupil. Iz grafik vseh udeležencev so uredili grafično mapo GSK, ki je bila naprodaj. Tretja novost pa je bila takojšnja organizacija razstave. V prvem polletju 1979 so predvideli spet nov način dela. Vsak umetnik naj bi prinesel svoje grafike s seboj, nato bi uredili razstavo. Snov ali tema ne bi bili več vezani na Škofjo Loko. V letu 1980 se je kolonija usmerila v risbo; takšna je bila zadnja kolonija v Sorici – Sorica 81.

V Sloveniji so v 60. in 70. letih delovale še nekatere druge kolonije: slikarske kolonije v Izlakah, Idriji, Zagorju ob Savi, v Ravnah na Koroškem, na Ptujju, v Trebnjem... Pripravljali so skupne razstave. Prva je bila v Zagorju avgusta 1970. Prva razstava, ki je zajela kar pet likovnih kolonij, je bila odprta oktobra 1971 na Loškem gradu.

Od jugoslovanskih likovnih srečanj oziroma slikarskih kolonij velja omeniti sodelovanje s srečanjem v Subotici in kolonijo v Počitelju. V tujini so se naši umetniki udeleževali kolonij Arta Terme in Lignano, željo po tesnejših stikih sta pokazala tudi videmsko in celovško likovno društvo.

Umetniki

Na delo v umetniško kolonijo so bili vabljeni člani DSLU in drugih republiških društev likovnih umetnikov oziroma Saveza likovnih umetnika Jugoslavije ter umetniki, ki so zunaj omenjenih organizacij dosegli umetniški renome.¹³ Povabljenec je izbiral upravni odbor na podlagi predlogov ali osebnih stikov. Poleg slovenskih oziroma jugoslovanskih umetnikov so v kolonijo vabili še slikarje iz pobratenega italijanskega mesta Medicina. Načelo kolonije je bilo, da povabijo iste slikarje dvakrat zapored, nato zamenjajo udeležbo. V prvi koloniji leta 1967 je sodelovalo 13 umetnikov (med temi le en tujec – Čeh Ivan Mlinařik), naslednje leto 12 (poleg Mlinařika še njegova rojakinja Alena Antonova), 1969 pa poleg 15 domačih slikarjev že pet tujcev (dva Čeha, Španec, Italijan in Gruzinec). V naslednjih letih so bili tujci zgledno zastopani. Poleg Mlinařika in Antonove je Češko zastopal še Ladislav Čapelak, pobrateno mesto Medicina v Italiji je redno pošiljalo predstavnike (prišli so npr. Luigi Samoggia, Lenci Sartorelli, Carlo Tomada iz Udin), na pobudo Melite Vovk so 1970 povabili škotskega slikarja Johna McLellana, 1972 je prišla v Poljane Avstrijka Maria Posz, ki se je pritoževala nad neugodno sobo v Poljanah in je zato že po enem dnevu kolonijo zapustila. Udeleženka iste kolonije je bila Poljakinja Elżbieta Binczak – Handerek. Naslednje leto je prišla Irmagard Baumgartner – Engler z Dunaja, ki je

Karikatura Ivana Cihlarja, Glas 3. 8. 1968.

sodelovala tudi pozneje. Preko Alenke Gerlovič se je s kolonijo povezal španski slikar Bernardo Ylla, sodelovali so Gruzinec Otar A. Sulava, Poljak Norbert Hitek, Francozinja Suzanne Favriou, Avstrijec Erich Unterweger, Tržačana Edvard Zajec in Adriano Bon, Anna Sitek in Jan Matloch iz Poljske.

Pogosto je šlo za izmenjavo slikarjev med kolonijami; če so hoteli slovenski slikarji sodelovati na tujih kolonijah, so morali v svoje kolonije sprejemati tuje slikarje. Umetniki so sami priporočali, koga naj bi povabili. Leta 1968 in 1969 je potekala kampanja za sprejem nekaterih sovjetskih slikarjev. Tinca Stegovec je leta 1968 priporočila dva bosansko-hercegovaška slikarja, Nado Pivac in Hasana Sučeskega, beograjski slikar Prodanović je 1973 prosil, naj na GSK povabijo enega ali dva norveška slikarja, sodelovali so tudi slikarji iz pobratene Smederevske Palanke (Živoslav Mijatović). Skratka, kolonija je dobivala vedno večji mednarodni pomen. Poleg omenjenih so se v koloniji zvrstili še Oton Polak, Dore Klemenčič – Maj, Miloš Požar, Andrej Jemec, Evgen Sajovic, Mila Đokić, Vinko Tušek, Melita Vovk, Jaka Torkar, Ljubo Ravnikar, Maksim Sedej, Janez Sedej, Marjan Dovjak, Cita Potokar, Peter Adamič, Marjan Remec, Ida Brišnik – Remec, Nikolaj Omersa, Ivan Seljak-Čopič, Milan Rijavec, Tone Leskovšek, Marijan Tršar, Ivan Varl, Anton Dolenc, Rudi Gorjup, France Mihelič, Vida Fakin, Janez Matelič, Henrik Marchel, Štefan Galič, Milan Bizovičar, Milan Butina, Štefan Simonič, Lucijan Bratuš, Branko Suhi, Boni Čeh, Bard Iucundus, Milan Batista, Kamilo Legat, Štefan Potočnik, Tone Marolt, Tomaž Perko, Fran Curk, Veljko Toman, Milena Gregorčič, Tone Tomazin, Lidija Starc, Tomaž Gostinčar, Albin Lugarič, Predrag Živković iz Sremske Palanke.

Sodelovali so tudi škofjeloški likovniki Boris Jesih, Franc Novinc, Dora Plestenjak, Marija Kajzar, Janez Hafner, Berko Berčič, Pavle Florjančič in Tone Logonder. Ob tisočletnici Škofje Loke se je upravni odbor odločil povabiti vse domače slikarje.

Vsako leto so povabili tudi študenta Akademije za likovno umetnost iz Ljubljane. Leta 1968 je prišel Jure Cihlar, naslednje leto poleg njega še Božidar Grabnar, Alojz Berlec pa leta 1972.

Eno od mnenj kritikov je bilo, da bi se morala GSK (ker se imenuje po impresionistu, ki je v svojem času predstavljal avantgardo v slovenskem slikarstvu) opredeliti za avantgardno slikarstvo. Toda kolonija se je z impresionisti identificirala v predmetu upodabljanja – krajini. So pa pri tem kljub vsemu poskušali najti avantgardizem. Za uspeh je bil potreben čas, ki bi pokazal pravo vrednost takšnega slikarstva in kolonije nasploh.

Mala Groharjeva slikarska kolonija

Od leta 1969 je potekala v Škofji Loki Mala Groharjeva slikarska kolonija (MGSK), v okviru Jugoslovanskih pionirskih iger. Temelji so bili postavljeni leta 1968 s srečanjem pionirjev likovnikov in fotoamaterjev v Škofji Loki. Iz gorenjskih občin jih je tedaj prišlo 120.

Namen MGSK je bil večstranski: zaposliti mlade v prostem času, jih vzgajati na likovnem področju, prispevati k boljšemu razumevanju GSK, pripraviti nove generacije za ohranjanje slikarske tradicije v Škofji Loki. Z GSK in MGSK naj bi bila povezana še tretja dejavnost – likovni krožek, ki so mu dali ime po »vzgojitelju vrste slikarjev« Antonu Ažbetu. V prvem letu

je bilo v sekcijo vpisanih 45 pionirjev in mladincev.

Za organizacijo MGSK se je posebej zavzel ravnatelj škofjeloške gimnazije Lojze Malovrh. Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzela Skupščina občine Škofja Loka. V odboru MGSK so bili poleg Malovrha, Šubica in Pavlovca še pedagoški svetovalec, direktor Pionirskega doma Ljubljana, učitelj likovnega pouka in predsednik Zveze mladine. Program je obsegal teoretični pouk in praktično delo in nazadnje razstavo v galeriji na loškem gradu. Delalo se je en dan (od osmih zjutraj do štirih popoldne), razstavo so odprli naslednje dopoldne. Stalno naj bi bila dela razstavljena v gimnaziji. Razpisane teme so bile: Ljubimo svojo domovino in njene bratske narode, Svoboda izpodriva temo, Tisoč radosti, Bratstvo in enotnost mladih, Naša domovina pod svobodnim soncem itd. Na začetku je prireditev imela tekmovalni značaj, pa ga je zaradi pomanjkanja časa kmalu izgubila. Nemogoče je bilo namreč v tako kratkem času pretehtati vrednost slik, poleg tega tudi kriterij ni bil jasno izoblikovan in ne študijsko dognan. Zaradi takšnega načina dela je MGSK dobila oznako turistične prireditve.¹⁴

Poleg likovnega ustvarjanja so bile še druge kulturne prireditve (nastopi folklornih in gledaliških skupin, pevskih zborov, instrumentalnih ansamblov), ogledi zgodovinskih zanimivosti v občini...

Prve kolonije (od 22. do 24. maja 1969) se je udeležilo 216 pionirjev iz vse Jugoslavije (vsak učitelj je moral pripeljati tri). Domači učenci so jih sprejeli k sebi domov na prenočevanje in hrano. Vabljeni so bili učenci iz vseh jugoslovanskih republik. Število udeležencev MGSK je hitro naraščalo: v letih 1971 in 1973 je prišlo 270 oziroma 313 (po nekaterih podatkih celo 450) učencev z okrog sto mentorji, kar je že onemogočalo normalno delo. Upravni odbor je zato presodil, »da je več kot 150 mladih udeležencev zadovoljivo število«.¹⁵ Kljub temu je prišlo še leta 1983 300 pionirjev in 100 učiteljev.

Za leto 1973 (ob tisočletnici Škofje Loke) so prireditelji nameravali povabiti pionirje-likovnike iz vse Evrope. Delo kolonije naj bi razširili na celo območje loške občine in ne samo na mesto. Od leta 1974 so organizirali kolonijo v Škofji Loki vsako drugo leto, vmes je bila v pobrateni Smederevski Palanki.

MGSK in GSK sta bili povsem samostojni, vsaka s svojim značajem. Povezani sta bili le finančno: MGSK so financirali iz proračuna GSK. Leta 1978 je odbor GSK predlagal MGSK, naj odpre svoj žiro račun, ker jo sam ne bo več mogel vzdrževati. MGSK je naslednje leto res dobila svoj proračun (gl. op. 22). Sicer so bili oboji zainteresirani za tesnejše sodelovanje, ki zaradi tehničnih težav ni bilo ravno najboljše (različni termini).

Razstave in druge spremljajoče prireditve

Ob tako heterogeni skupini slikarjev ni bilo mogoče pričakovati enotno uglašene razstave. Vsakoletna razstava je predstavljala »dober pregled dosežkov predvsem tistih slikarjev, ki se še ukvarjajo s krajinskim slikarstvom«.¹⁶ Za temeljitejšo analizo pa bi spet moralo preteči nekaj časa. Tudi zato, ker so se slikarji neprestano izmenjavali.

Otvoritev prve kolonije se je zgodila v turističnem tednu. Tako to ni

bila edina prireditelj v Škofji Loki, ampak so bili poleg še trije koncerti in predavanja z diapozitivi. V okviru te kolonije so ob stoletnici rojstva Ivana Groharja odkrili njegov spomenik v Sorici in v Groharjevem naselju.

Razstavo 1. GSK (1968) so odprli kot eno izmed kulturnih prireditev izseljeniškega piknika 4. julija dopoldne. Leta 1969 je ob razstavi del 2. GSK predsednik Skupščine občine Škofja Loka Zdravko Krvina menil, da srečanja ne bi smela biti le občasna, temveč bi bilo potrebno urediti v starem delu mesta umetniške ateljeje, »*okoli katerih bi se dejansko spletna likovna srečanja*«. In zakaj ne tudi kiparska? Njegova ideja je bila tudi, da bi ob pravkar odprti cesti med Dražgošami in Kropo postavili vrsto spomenikov, v nekakšnem »*kiparskem simpoziju*«.

Leta 1970 je upravni odbor ugotovil, da bo v bodoče treba pripraviti – poleg že omenjenih tekočih razstav in sprememb krajev dela kolonije – več organiziranih večerov in krajših izletov. Leta 1971 so odkrili doprsni kip Antona Ažbeta v rojstnih Dolenčicah pri Javorjah v Poljanski dolini, česar so se udeležili tudi slikarji. Zaključni večer kolonije leta 1972 je potekal na Hotavljah ob kamniti mizi pod lipo prijateljstva. V jubilejnem letu 1973 sta bili GSK in MGSK le dve prireditvi v sklopu celoletnega pestrega kulturnega in športnega življenja.¹⁷ Razstavi 5. in 6. GSK sta bili zaradi prenatrpanosti programa in prezasedenosti prostorov po skoraj dveletnem zamiku; prva v začetku leta 1973, druga marca 1974, obe v Poljanah. Leta 1974 so peljali slikarje na izlet v Sorico.

Za leto 1978 so imeli v načrtu, da bi goste seznanili z mestom, zgodovino, okolico in umetnostnimi spomeniki, med kolonijo bi nekaj večerov posvetili predvajanju umetnostno-zgodovinskih filmov, organizirali naj bi celo ogled razstave jugoslovanskih grafikov v Zagrebu, enkrat v teku kolonije pa bi bila še novinarska konferenca. Tega leta je bila razstava GSK (13 udeležencev) posvečena spominu umrlega kranjskega grafika Štefana Simoniča. Novembra 1981 je bila v Selcih postavljena razstava izbranih del dotedanjih kolonij. Po številu avtorjev in del je bila skromna, a vendar je dovolj reprezentativno pokazala na mednarodno udeležbo slikarjev.

Odmevi in pomen kolonije za Škofjo Loko

Iz dodane bibliografije člankov vidimo, da se je o GSK in MGSK kar precej pisalo – največ v Glasu, Delu in Dnevniku. Posamezni članki so se znašli še v Sintezi in Snovanjih, v Loških razgledih, LD (Loški delavec) in Mladini. Poleg tajnika GSK Andreja Pavlovca in novinarja Glasa Igorja Guzelja so o obeh kolonijah največ pisali umetnostni zgodovinar in kritik Janez Mesesnel in novinarji Željeznov, Dominko, Šlamberger, Stružnik, Anderle, Jelovčan in nekateri drugi.

Sicer je vsakokrat, ko je beseda nanesla na pomen GSK oziroma kolonij nasploh, opaziti poudarjanje, da je za temeljito analizo potreben čas. Že iz razstavnih katalogov je očitno, da so kolonije (prva slovenska je bila leta 1963 v Izlakah) v začetkih naletele na nasprotovanja. Pavlovec je še leta 1971 omenjal nasprotnike kolonij, »*s katerimi se moramo sprijazniti*«. ¹⁸ Kritika je letela na razstave kot »*nepomembne likovne dosežke*«, na »*nehomogenost razstav*«, ¹⁹ kolonije so ocenjevali kot »*dnevni pojav*«, ne pa kot trajno vrednoto. ²⁰

Tudi ovrednotenje pomena, ki ga je imela kolonija za Škofjo Loko, so prelagali na kasnejši čas. Spoznali pa so že neprecenljivo vrednost GSK za turizem, za ohranitev bogate naravne in kulturne dediščine in seveda za dvig kulturne ravni mesta.

Konec GSK

Groharjeva slikarska kolonija je bila neprofesionalna institucija, ki je temeljila na prostovoljnem in neplačanem delu. Kljub temu ali morda prav zato so bili organizatorji prizadevni in marljivi.

Na začetku je bila živa zamisel o organiziranju stalne razstave iz del, ki jih je kolonija dobila od slikarjev. Pomanjkanje prostora, ki ga je omenjal Pavlovec, bi se verjetno dalo premostiti. Toda šlo je za druge, v glavnem finančne težave.²¹ Julija 1974 so na eni od sej sklenili, da bodo obvestili podjetja, češ da je nekaj slik tudi naprodaj. Trgovsko podjetje Nama je že od začetka kolonije imelo pokroviteljstvo nad izdajanjem vsakoletnega kataloga.

Leta 1977 je GSK odpadla, ker je bilo preveč stroškov z organizacijo MGSK. Medtem ko so tega leta dali grafikom poleg brezplačnega stanovanja še osnovni material, papir za tisk in odkup grafičnega lista (za 1.500,00 din), so naslednje leto ugotovili, da nimajo denarja niti za prenočišča.²²

Prve organizacijske težave so se pokazale po 5. GSK, leta 1971. Razstava te kolonije je bila šele v začetku leta 1973. Tudi zanimanje slikarjev je očitno padlo. Medtem ko se je leta 1969 udeležilo kolonije 18, naslednje leto 14 in leta 1971 16 slikarjev, je na 6. GSK v Poljane prišlo le 10 upodablajočih umetnikov. Precej bolje je bilo leta 1978, ko se je po časopisnih poročilih udeležilo kolonije kar 25 umetnikov, kar »predstavlja bogato zaledje« kolonije.²³ Omenila sem, da so od tega leta spreminjali značaj kolonije: zamisli o bienalu oziroma ex temporu nista zaživeli, pač pa je dobila značaj grafične kolonije. V letu 1979 so ugotovili, da tudi takšna ne bo uspela, ker ni bilo na voljo dovolj grafičnih delavnic.²⁴ Toda kljub težavam idej za nadaljnje delo kolonije ni zmanjkalo. V prostorih »Obrtnika«, ki naj bi se izselil v obrtno cono na Trato, je imela Kulturna skupnost namen ustanoviti »Kulturno središče Škofje Loke«. V njem bi našla prostor tudi grafična delavnica.²⁵ Kmalu so imeli v mislih novo idejo o likovnem centru, za katerega so prostore hoteli urediti na gradu.²⁶ Ena zadnjih domislic je bila tista o spremembi lastništva slik, ki jih je dotedaj imel organizator in so skoraj nedostopne občinstvu. Po novem naj bi organizator dela odkupil in jih podaril krajevnim skupnostim, na območju katerih slikarska kolonija deluje. Če je bilo to uresničeno, bi moralo biti nekaj del zadnje (15.) GSK v Sorici.

Nazadnje je eden od vzrokov propada kolonije tudi njen prehod pod okrilje Združenja umetnikov Škofje Loke. Prvotni entuziazem je izginil. Novih oblik dela in dotoka denarja niso našli, pa je GSK tiho preminila. Tako tiho, da se letnica zadnje kolonije najde le v drobnih noticah časopisov.

Komentar Andreja Pavlovca

»Po dvanajstih letih, odkar je prenehala delovati Groharjeva slikarska kolonija v Škofji Loki, je težko zbrati misli in spomine na to likovno

manifestacijo. Kaj je pomenila? Srečanje s slikarji, ne samo iz Slovenije, ampak tudi daleč zunaj nje: ni več vesti od Gruzince Otarja Sulave, umolknil je Španec Bernardo Ylla, Škot John McLellan se ne oglasi več in Tržačana Černigoj in Cesar sta že pokojna. Od vseh teh so ostala le dela, ki so raztresena po vsej Škofji Loki, visijo po pisarnah in na njih se nabira prah pozabe. Marsikdo niti ne ve, da so te slike nastale v Groharjevi slikarski koloniji, ki je po začetnem zagonu, vzponu in potem že kar rutinskem delovanju nenadoma prenehala obstajati, slikarji se niso več sprehajali po Škofji Loki s stojali in platni, kajti zadnji dve leti so delali grafiko, nekateri v ateljeju Borisa Jesiha in drugi sitotisk v Berkovem ateljeju, tretji pa so grafične liste prinesli kar na razstavo. Druženja ni bilo več in le gola formalnost sodelovanja na razstavi je bila premalo, da bi pognali Groharjevo kolonijo še naprej. Še vedno pa deluje slikarska kolonija v Izlakah, ki je začela delovati eno leto prej in s pravili, ki jih je pokojni slikar Ive Šubic napisal za našo slikarsko kolonijo. Vzrok za prenehanje delovanja Groharjeve slikarske kolonije je bil med drugim tudi pomanjkanje denarja, vedno višji stroški bivanja slikarjev v Škofji Loki, upadanje zanimanja. Še nekaj drugih obrobni dogodkov je prispevalo k zamiranju kolonije: iz pristrčnega ambien-

Ujca Pavlovca 10. XI. 69
[Handwritten signature]

Risba Andreja Pavlovca, narisal Smiljan Rozman (1969).

ta, ki so ga znali ustvariti v gostilni Krona, smo se selili v hotel, kjer pa so nas odrivali kot nepotrebno nadlego in posvečali vso skrb nogometašem Crvene zvezde (ali Partizana, saj je vseeno). In prav tu se poraja misel, zakaj je prenehala delovati Groharjeva slikarska kolonija: ne zaradi pomanjkanja denarja, ki je sicer imel pomembno vlogo pri organizaciji kolonije, ampak zaradi pomanjkanja prostora, kjer so se slikarji in organizatorji lahko družili, izmenjavali mnenja, se pogovarjali, sproti ocenjevali nastala dela, si ogledovali slike, skice, se pogovarjali o tem, kje so še motivi, ki jih ta ali oni še ni videl... Druženje je bilo tisto, kar je povezovalo udeležence kolonije v celoto, pogovori pri kosilu in še bolj pri večerji, ko smo se pogovarjali v angleščini in francoščini in ruščini tako prisrčno zmešano, da smo se med seboj razumeli kljub babilonsčini, ki smo jo mimogrede iznašli. Dolga leta sem bil tajnik slikarske kolonije in nabralo se mi je mnogo pisem, v katerih so vsi slikarji pisali o izrednem prijateljskem vzdušju, ki je vladalo v Škofji Loki. Prav to družbo prijatelnih sogovornikov, dobrodušnih pa tudi sitnih med njimi, pogrešam še danes, po tolikih letih.«

Bibliografija člankov o GSK in MGSK²⁷

1967

Igor Guzelj: Sonce, mesto in slikarji, *Glas* 5. 8. 1967.

Andrej Pavlovec: Stoletnica Groharjevega rojstva, slikarska kolonija in odkritje spomenika Ivanu Groharju, *LR* 1967, str. 195–198.

Jože Snoj: Groharjeva slikarska kolonija v Škofji Loki, *Delo* 18. 7. 1967 in 12. 8. 1967.

Dušan Željznov: Kolonije vračajo slikarje k naravi in ljudem. Prva Groharjeva slikarska kolonija, *LD* 5. 8. 1967, str. 7.

1968

Aleksander Bassin: Beseda ob Groharjevi slikarski koloniji, *Dnevnik* 8. 8. 1968, str. 8.

Igor Guzelj: Škofja Loka na podobah izpod otroških rok. Ob razstavi del mladih likovnikov in fotoamaterjev Gorenjske, *Glas* 1. 6. 1968, str. 7.

Igor Guzelj: Mojstri barv, mojstri likov. Kramljanje z udeleženci GSK v Škofji Loki, *Glas* 3. 8. 1968, str. 24–25.

Janez Mesesnel: Slovenski Barbizon 1967. Ob razstavi del članov I. Groharjeve slikarske kolonije v Škofji Loki, *Delo* 13. 8. 1968, str. 5.

Andrej Pavlovec: Gorenjska likovna kronika, *Sinteza* 1968, št. 9, (str. 54) in št. 10/11 (str. 144).

Metka Sosič: Veliko umetnosti v malem mestu. Ob zaključku II. Groharjeve slikarske kolonije, *Delo* 21. 8. 1968, str. 5.

Lado Stružnik: Oživiljena tradicija. Groharjeva slikarska kolonija v Škofji Loki, *Delo* 11. 6. 1968, str. 5.

Snežna Šlamberger: Škofja Loka ima motive za vsako slikarsko oko. Danes se zaključuje druga Groharjeva slikarska kolonija, *Dnevnik* 6. 8. 1968, str. 8.

1969

Barva in čopič sta njih orožje. Na obisku pri udeležencih III. Groharjeve slikarske kolonije v Škofji Loki, *Glas* 6. 8. 1969, str. 5.

Igor Guzelj: Klobuk dol pred Ločani. Razmišljanje ob koncu letošnje III. Groharjeve slikarske kolonije, *Glas* 20. 8. 1969, str. 7.

Janez Mesesnel: Oživiljanje ekspresionizma. Razstave del z II. Groharjeve slikarske kolonije v Škofji Loki, *Delo* 12. 8. 1969, str. 5.

Andrej Pavlovec: Mala Groharjeva slikarska kolonija, *Glasiilo DPM*, 1969, št. 5/6, str. 12.

Dušan Željeznov: Kaj je computerska likovna umetnost? Likovni razgovori v Škofji Loki, *Dnevnik* 2. 8. 1969, str. 10–11.

1970

Dušan Željeznov: Likovna manifestacija mladih. Mala Groharjeva slikarska kolonija v Škofji Loki, *Dnevnik* 2. 6. 1970, str. 5.

Dušan Željeznov: Nove oblike dela. Ob zaključku slikarskih kolonij v Škofji Loki in Izlakah, *Dnevnik* 23. 7. 1970, str. 5.

1971

Pavel Burkeljc: Pogled v kolonije. Razstava v Zagorju odkriva dosežke petih slovenskih slikarskih kolonij, *Delo* 12. 8. 1971, str. 5.

Andrej Pavlovec: Mala Groharjeva slikarska kolonija v Škofji Loki, *Snovanja* 14. 7. 1971, št. 3, str. 31–33.

Alenka Pollak: Navdih Poljanske doline. V. Groharjeva slikarska kolonija, *Dnevnik* 20. 7. 1971, str. 5.

1972

Tea Dominko: Kdaj bo več posluha za rast mladih? V. Mala Groharjeva slikarska kolonija v Škofji Loki, *PD* 16. 6. 1972, str. 12.

Igor Guzelj: Mojster Ivan bi jih bil gotovo vesel..., *Glas* 10. 6. 1972, str. 22, (MGSK).

1973

Tea Dominko: Lepota v ustvarjanju – radost v odkrivanju, *PD* 8. 6. 1973, str. 13 (MGSK).

Igor Guzelj: O zlatem gradu in oranžni reki. Letošnje Male Groharjeve kolonije v Škofji Loki se je udeležilo kar 450 pionirjev – likovnikov iz vse Jugoslavije, *Glas* 6. 6. 1973, str. 8.

Darinka Kladnik: Po inspiracije v naravo, *Dnevnik* 9. 7. 1973, str. 12 (GSK).

1974

Manja Anderle: Jedro je mlada generacija. Groharjeva slikarska kolonija v Škofji Loki se zaključuje, *Dnevnik* 20. 7. 1974, str. 9.

Igor Guzelj: Sledi čopičev izpred dveh let. Sprehod po galeriji na loškem gradu, *Glas* 6. 4. 1974, str. 6 (Razstava IV. GSK).

1975

Tea Dominko: Drevo prijateljstva. VIII. Mala Groharjeva slikarska kolonija v Škofji Loki, *PD* 6. 6. 1975, str. 9.

Jože Horvat: Risarji na ulicah. V MGSK v Škofji Loki je sodelovalo kar 319 osnovnošolcev iz raznih krajev Jugoslavije, *Delo* 26. 5. 1975, str. 3.

Boris Jesih: Pestro in zanimivo, *Glas* 4. 2. 1975, str. 4 (Razstava VIII. GSK).

Janez Mesesnel: Po loški koloniji. Ob razstavi izbranih del, ki so jih naslikali lanski udeleženci, *Delo* 14. 2. 1975, str. 8.

Janez Mesesnel: Pregled ob letu. Razstava slik in risb udeležencev lanske velike Groharjeve kolonije, ki so še na ogled v galeriji na loškem gradu, *Delo* 1. 8. 1975, str. 6.

1976

Peter Colnar: Ne le v zelenju... X. Groharjeva slikarska kolonija, *Dnevnik* 26. 8. 1976, str. 5.

Andrej Pavlovec: Podaljšana Groharjeva slikarska kolonija. Zapisal Janez Govekar, *Glas* 20. 8. 1976, str. 5.

1977

Branko Sosič: Jubilejna slikarija. Nad 300 udeležencev letošnje Male Groharjeve slikarske kolonije v Škofji Loki, *Delo* 1. 6. 1977, str. 7.

Andrej Pavlovec: Razstava mladih likovnikov, *Glas* 1. 3. 1977, str. 5.

1978

Manja Anderle: Grafika – prvič v Jugoslaviji. Groharjeva slikarska kolonija 78, *Dnevnik* 18. 7. 1978, str. 5.

Manja Anderle: Prva grafična kolonija v Jugoslaviji, *Dnevnik* 21. 7. 1978, str. 15.

Helena Jelovčan: Mala Groharjeva slikarska kolonija, *Glas* 30. 5. 1978, str. 7 (v Smederevski Palanki).

Lado Stružnik: Loški grad: dela 13 slikarjev. Uspešno zaključena 11. škofjeloška Groharjeva slikarska kolonija, *Delo* 17. 7. 1978, str. 2 (posvečena umrlemu Štefanu Simoniču).

1979

Manja Anderle: Razstava in izmenjava. Groharjeva slikarska kolonija drugačna, *Dnevnik* 28. 6. 1979, str. 5.

Lado Stružnik: Od petka do nedelje bo v Škofji Loki srečanje mladih likovnikov, *Delo*, 7. 6. 1979, str. 9.

Lado Stružnik: Loka v risbi. Štiristo mladih likovnikov sodelovalo v letošnji Mali Groharjevi slikarski koloniji, *Delo* 11. 6. 1979, str. 2.

Marija Volčjak: Mali ateljeji pod napušči in oboki, *Glas* 12. 6. 1979, str. 6 (XII. MGSK).

1981

N. M.: Mala Groharjeva slikarska kolonija, *Mladina* 1981, št. 25, str. 38.

Andrej Pavlovec: Izbrana dela Groharjevih slikarskih kolonij. Razstava v Selcih, *Glas* 17. 11. 1981, str. 4.

Tridnevno srečanje likovnikov, *Delo* 15. 6. 1981, str. 8. (14. MGSK).

1983

Helena Jelovčan: Loka na otroških platnih, *Glas* 1983 (16. MGSK).

Helena Jelovčan: Mladi bodo slikali Škofjo Loko, *Glas* št. 39, str. 5.

Helena Jelovčan: Staro v mladi domišljiji, *Glas* št. 45, str. 4.

Lojze Malovrh: Mala Groharjeva slikarska kolonija, *LR* 1983, str. 203–206.

Lado Stružnik: Škofja Loka je bila ena sama likovna delavnica, *Delo* 13. 6. 1983, str. 2.

Miran Šubic: Čopič in paleta družita mlade, *Dnevnik* 13. 6. 1983, str. 11.

1985

Peter Colnar: Tradicija, ki postaja bogastvo, *Dnevnik* 6. 6. 1985, str. 7 (18. MGSK).

Dvesto mladih slikarjev, *Glas* 7. 6. 1985, str. 5 in 11. 6. 1985, str. 5 (18. MGSK).

Viri in literatura

- ZAL *Enota Škofja Loka*, Arhiv Groharjeve slikarske kolonije
- ZAL *Enota Škofja Loka*, Arhiv samoupravnih interesnih skupnosti občine Škofja Loka, 1978–79
- ZAL *Enota Škofja Loka*, Arhiv Skupščine občine Škofja Loka, zapisniki sej sveta za kulturo in telesno vzgojo 1965–67 in 1967–69
- Janko Krek, Kulturnoprosvetno življenje v Škofji Loki v zadnjih letih (od 1958 do 1971/72), *LR* 1973
- Lojze Malovrh, Mala Groharjeva slikarska kolonija, *LR* 1983
- Prve škofjeloške poletne prireditve (J. Krek) *LR* 1963
- Škofjeloške poletne prireditve 1964 (J. Krek), *LR* 1964
- *Slovenska bibliografija, 1974–1979*
- Časopisi: *Glas* in *Dnevnik*
- Loški razgledi 1967

Opombe

¹ Kasneje je GSK dejansko nadomestila ŠPP; z likvidacijo odbora ŠPP se je ustanovila GSK (v okviru TD), sredstva, ki so ostala na račun ŠPP, so bila nakazana na žiro račun Turističnega društva in so bila namenjena odkritju spomenika Ivana Groharja v Groharjevem naselju (6. seja sveta za kulturo in telesno vzgojo, 25. 1. 1967).

² Ta je služil kot predlog slikarski koloniji v Izlakah (ust. 1963) in seveda Pravilom Groharjeve slikarske kolonije v Škofji Loki (A. Pavlovec, Stoletnica Groharjevega rojstva, slikarska kolonija in odkritje spomenika Ivanu Groharju, *LR* 1967) Napisal ga je Ive Šubic po vzoru kolonije v Ečki.

³ O umetniški koloniji so razmišljali že impresionisti, po vzoru francoske barbizonske šole, vendar je tedaj ostalo le pri prijateljskih obiskih in skupnem delu Groharja in Jakopiča v okolici Škofje Loke. Kljub temu je Škofja Loka dobila tedaj ime »slovenski Barbizon«. (ZAL Šk. Loka, GSK, f. 1).

⁴ Andrej Pavlovec, Stoletnica Groharjevega rojstva, slikarska kolonija in odkritje spomenika Ivanu Groharju, LR 1967.

⁵ Obrazložitev na seji sveta za kulturo in telesno vzgojo 7. 5. 1968:

– GSK ima v občinskem proračunu posebno postavko, ki jo odobrava direktno svet za kulturo in telesno vzgojo,

– doslej so vodili GSK posamezni predstavniki Turističnega društva Škofja Loka in Loškega muzeja, ki pa nočejo biti direktno vezani na delo društva ali muzeja,
– blagajniški posli predstavljajo breme finančnega poslovanja. (Skupščina občine Škofja Loka, Zapisniki sej sveta za kulturo in telesno vzgojo 1967–69.)

⁶ Predlog statuta umetniške kolonije (1964), člen 2 (ZAL Šk. Loka, GSK, f. 1).

⁷ Imela je poskusni značaj. Z odlokom SO Škofja Loka je bila ustanovljena šele naslednje leto (16. 5. 1968), SO Škofja Loka, Zapisniki sej sveta za kulturo in telesno vzgojo.

⁸ Seja upravnega odbora GSK 9. 9. 1970.

⁹ Groharjeva slikarska kolonija 1968 Škofja Loka, razstava avgust 1969.

¹⁰ Andrej Pavlovec, Stoletnica Groharjevega rojstva... LR 1967.

¹¹ Program dela za leto 1975 (ZAL Šk. Loka, GSK, f. 1).

¹² Pavle Florjančič na seji upravnega odbora GSK 11. aprila 1978 (ZAL Šk. Loka, GSK, f. 1).

¹³ Predlog statuta umetniške kolonije v Škofji Loki (1964), člen 3 (ZAL Šk. Loka, GSK, f. 1).

¹⁴ Članek A. Pavlovca v *Glasu* 14. 7. 1971, Mala Groharjeva slikarska kolonija v Škofji Loki.

¹⁵ Program dela za leto 1975.

¹⁶ Razstava del 4. Groharjeve slikarske kolonije 1970 od 16. julija do 30. avgusta 1971, uvod A. Pavlovec (ZAL Šk. Loka, GSK, f. 2).

¹⁷ Glej brošuro »Ob 1000-letnici Škofje Loke«, Škofja Loka 1973.

¹⁸ Razstava del 4. Groharjeve slikarske kolonije...

¹⁹ Razstava del 4. Groharjeve slikarske kolonije...

²⁰ Razstava del 5. Groharjeve slikarske kolonije 1971 od 12. januarja do 12. februarja 1973, uvod A. Pavlovec (ZAL Šk. Loka, GSK, f. 2).

²¹ Že prvo leto (1967) je GSK imela lastno postavko v občinskem proračunu. Stroške so krili občinska skupščina (preko sveta za kulturo in telesno vzgojo, kasneje kulturno skupnost) in škofjeloške turistične in gostinske delovne organizacije. V začetku je bila »prednostna ustanova« pri financiranju (za muzejem, knjižnico in Loškimi razgledi). Že leta 1969 je bila s 15.000 dinarji na dnu proračuna. Kulturna skupnost pri SO Škofja Loka se je od 1975 znašla v »obdobju stagnacije«. Za financiranje občinskih kulturnih dejavnosti je ostalo le 60 % potrebnih sredstev. Kulturne skupnosti so morale iz že zbranega denarja odvajati tudi do 50 % sredstev za vzajemnost in solidarnost. Prednost pred kulturo so imeli šolstvo, otroško varstvo in zdravstvo. Občinska kulturna skupnost si je s težavo zagotovila samo tolikšen del sredstev, da je pokrila že obstoječi obseg kulturne dejavnosti, ni pa bilo denarja za širjenje ali dvig dejavnosti. (ZAL Šk. Loka, Samoupravne interesne skupnosti 1978/79).

Za GSK je občinska kulturna skupnost namenila 61.085,00 din (Finančno poročilo od 1. 1. do 30. 9. 1978). Iz tega poročila je vidno, da je bila MGSK vse do 1979 financirana iz proračuna GSK. (ZAL Šk. Loka, Samoupravne interesne skupnosti 1978/79).

²³ Manja Anderle, Prva grafična kolonija v Jugoslaviji, *Dnevnik* 21. 7. 1978, str. 5.

²⁴ Po prvotni zamisli bi grafiki lahko ustvarjali v galeriji (na gradu), tiskali: litografijo v ateljeju Borisa Jesiha, sitotisk pri Berku Berčiču, druge tehnike pa v Kranju v Centru za estetsko vzgojo.

²⁵ Seja odbora GSK, 11. april 1978 (ZAL Šk. Loka, GSK, f. 1).

²⁶ Polletno poročilo o delu, 1979, (ZAL Šk. Loka, GSK, f. 1).

²⁷ Iz *Slovenske bibliografije, 1967–1979 in Loških razgledov*.

Zusammenfassung

DIE GROHAR-MALERKOLONIE IN ŠKOFJA LOKA

Die Grohar-Malerkolonie verlief in Škofja Loka von 1967 bis 1981. Sie dauerte jedes Jahr zwei Wochen, im Juli und August. In den Jahren 1971 und 1972 fand die Kolonie in Poljane statt, im letzten Jahr aber in Sorica. Jedes Jahr nahmen daran 10 bis 18 Maler teil, im Jahr 1978 sogar 25. Eine Ausstellung ihrer Werke fand dann immer zur Zeit der nächsten Malerkolonie statt. Die Verantwortung für die Organisation trug der Verwaltungsausschuß. Sein Vorsitzender war jahrelang der Akademiemaler Ive Šubic, seit 1978 aber der Maler Berko Berčič. Sein Sekretär war Andrej Pavlovec, Direktor des Museums in Škofja Loka.

Zur Künstlerkolonie wurden Mitglieder von DSLU (Verein der slowenischen Kunstmaler), Kunstmaler anderer Staatsvereine im damaligen Jugoslawien, sowie auch Künstler, die außerhalb diesen Organisationen einen Künstlerrenommée erreichten, eingeladen. Neben den slowenischen Künstlern (Polak, Klemenčič – Maj, Tušek, Maksim und Janez Sedej, Sajovic, Jemec, Cita Potokar, Marchel, Tršar, Remec, Bizovičar, Legat, Jucundus, Batista, Jesih, Novinc, Plestenjak, Logonder und viele andere) wirkten daran auch ausländische Künstler mit (Tschechen Ivan Mlinařík, Alena Antonova und Ladislav Čapelak, Italiener Luigi Samoggia, Lenci Sartorelli, Carlo Tomada, Schotte John Mclellan, Österreicher Maria Posz, Irmgard Baumgartner – Engler und Erich Unterweger, Polen Elżbieta Binczak und Norbert Hitek, Spanier Bernardo Ylla, Grusiner Otal A. Sulava, Französin Suzanne Favriou, Polen Anna Sitek und Jan Szmatoch). Von den Studenten der Kunstakademie in Ljubljana, die auch eingeladen wurden, nahmen an der Malerkolonie Jure Cihlar, Božidar Grabnar und Alojz Berlec teil.

Neben der Grohar-Malerkolonie verlief in Škofja Loka seit 1969 auch die sogenannte »Mala Groharjeva slikarska kolonija« (Grohar-Juniormalerkolonie). Daran nahmen an bildenden Künsten interessierte Jugendliche aus dem ganzen damaligen Jugoslawien teil. Bedeutende Verdienste darum hat Lojze Malovrh, der damalige Direktor des Gymnasiums in Škofja Loka.

Die beiden Malerkolonien waren für Škofja Loka von großer Bedeutung. Die Stadt erreichte damit ein kulturelles Niveau einer entwickelteren Stadt. Sie waren auch wichtig für die Entwicklung des Tourismus und für die Erhaltung des Naturreichtums und Kulturgutes.

Ein Grund für das Aufhören der beiden Malerkolonien waren vor allem finanzielle Schwierigkeiten. In den letzten Jahren, seit 1978, wurden neue Formen einer Kolonie gesucht – von ex tempora zu einer graphischen und zeichnerischen. Zuletzt bekam sie den Charakter einer graphischen Kolonie, aber die Arbeitsbedingungen wurden immer schlechter. Es gab immer weniger Enthusiasmus, die Malerkolonie verlor an Originalität und Unformalität.